[illegible]

श्री बृहद् गुजरात संस्कृत परिषद्
अहमदाबाद-९

○ सम्पादकाः ○

❖ प्रा. सुरेशचन्द्र दवे ❖ डॉ. भगवतीप्रसाद पण्ड्या ❖ डॉ. वासुदेव पाठक

श्री बृहद् गुजरात संस्कृत परिषद्,
अहमदाबाद-९

पञ्जियतक्रमाङ्कः आर. एन्. १०९९७/५१
श्री बृहद् गुजरात संस्कृत परिषदः मुखपत्रम्
ISSN - 2249-9369

साम्मनस्यम्

सहृदयं साम्मनस्यमविद्वेषं कृणोमि वः ।
अन्योन्यमभहर्यत वत्सं जातमिवाघ्न्या ॥ — *अथर्ववेदे*

अङ्क : १००
मार्च – २०१६

आ नो भद्राः क्रतवो यन्तु विश्वतो-
ऽदब्धासो अपरीतास उद्भिदः ।
देवा नो यथा सदमिद् वृधे अस-
न्नप्रायुवो रक्षितारो दिवे दिवे ॥ १ ॥

કલ્યાણકારી, વંચનારહિત, પ્રતિરોધ વિનાના તથા અર્થસાધક વિચારો બધી દિશાઓમાંથી અમને આવી મળો. આળસરહિત અને દરરોજ રક્ષણ કરનારા દેવો હમેશાં અમારી વૃદ્ધિ માટે બની રહો.

देवानां भद्रा सुमतिर्ऋजूयतां
देवानां रातिरभि नो नि वर्तताम् ।
देवानां सख्यमुप सेदिमा वयं
देवा न आयुः प्रतिरन्तु जीवसे ॥ २ ॥

સરળ હૃદયના યજમાનોને ચાહનારા દેવોની કલ્યાણકારી સુમતિ તથા દેવોનું દાન અમારી તરફ પાછાં વળો. અમે દેવોની મિત્રતા પ્રાપ્ત કરીએ. દેવો અમારે જીવવા માટે અમારા આયુષ્યની વૃદ્ધિ કરો.

तन्नो वातो मयोभु वातु भेषजं
तन्माता पृथिवी तत्पिता द्यौः ।
तद्ग्रावाणः सोमसुतो मयोभुव-
स्तदश्विना शृणुतं धिष्ण्या युवम् ॥ ३ ॥

વાયુદેવ તે સુખદાયી ઔષધને (હિતકારકને) અમારી પાસે પહોંચાડો. માતા પૃથ્વી તે ઔષધને અને પિતા દ્યુલોક તે ઔષધને અમારી પાસે પહોંચાડો. હે બુદ્ધિમાન અશ્વિનો, તમે બંને તે સાંભળો.

तमीशानं जगतस्तस्थुषस्पतिं
धियंजिन्वमवसे हूमहे वयम् ।
पूषा नो यथा वेदसामसद्वृधे
रक्षिता पायुरदब्धः स्वस्तये ॥ ४ ॥

ચર અને અચરના પતિ, મંત્રોના પ્રેરક તે ઐશ્વર્યવાન ઈશાનનું અમે રક્ષણ માટે આવાહન કરીએ છીએ. તેથી રક્ષક, પાલક અને નિષ્કપટ પૂષા અમારી સંપત્તિઓની કલ્યાણકારી વૃદ્ધિ માટે થાવ.

— *ऋग्वेदे प्रथममण्डले*

— ઋગ્વેદ : પ્રથમ મંડલ

Scanned with CamScanner

अस्मिन्नङ्के

सामनस्यम्
हिन्दीमयानि द्वादशमुक्तकानि
योगसाधनायाम् अहिंसायाः उपादेयता
स्त्रीणां विवादो निर्णेतुं स्त्रीभिरेव हि युज्यते
पञ्चयागविचारः
बालसुभाषितपीयूषम्
कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्
सद्व्यवहारः.
श्याम हे
संघे शक्तिः कलौ युगे
हिन्दी काव्यम् – संस्कृतकाव्यम्
મધ્યમવ્યાયોગનો ત્રીજો મધ્યમ ઘટોત્કચ
વેદનું શ્રદ્ધાસૂક્ત
વેદનું સંજ્ઞાનસૂક્ત
મા. જસ્ટીસ એસ. ડી. દવેના ગ્રંથને
આંતરરાષ્ટ્રીય માન્યતા
શ્રી બૃ. ગુ. સં. પરિષદ – વિવિધ સમિતિઓ
આનંદમીમાંસા
वृत्तनवनीतम्

साम्मनस्यम्–परामर्श–समितिः

ડૉ. ચંદ્રકાન્ત મહેતા
ડૉ. ગીતાબેન મહેતા
શ્રી દેવશંકર પી. દીક્ષિત
ડૉ. મોહિનીબેન આચાર્ય
પં. હિતેન્દ્ર વ્યાસ
પં. શ્રીધર વ્યાસ

प्रकाशक :
प्रा. सुरेशचन्द्र ज. दवे
प्रधानमंत्री
श्री बृ. गु. संस्कृत परिषद्
शेठ श्री रतिलाल मो. भा. संस्कृत भवन
अहमदाबाद–९
दूरध्वनि–२६५८९७६६

मुद्रक :
धुमिल ग्राफिक्स
पटेल दिलीप आई.
८५६, नारणपुरा गाम,
अहमदाबाद–३८००१३
मो. ९३७५९२०५२९

Scanned with CamScanner

कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम्

– डो. नरेन्द्रकुमार पण्ड्या
वेरावल (गूजरात)

बाललीलाप्रसङ्गेन सख्यभावोपदेशनम् ।
कुर्वन्तं सर्वलोकानां कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१॥

पूतनासुपयःपानं कृत्वा शिश्चवनं कृतम् ।
येन बाल्यसुरक्षार्थं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥२॥

गोसेवामाध्यमेनैव गोपालनसुकर्म यः ।
उपादिशत्तं गोविन्दं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥३॥

कालियदमनं कृत्वा दूषिताशुद्धिकर्म यः ।
कृतवान् जलशोधार्थं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥४॥

गोवर्धनगिरिं धृत्वा श्रीमान् गोवर्धनः प्रभुः ।
उद्दधार विपद्भ्यः स्वान् कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥५॥

कर्म प्रधानं सर्वत्र कर्मैव फलदं नृणाम् ।
सिद्धान्तं दिष्टवान् यस्तं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥६॥

श्रीगोवर्धनयागेन कर्ममाहात्म्यमुक्तवान् ।
यस्तं गोवर्धनं देवं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥७॥

कृत्वा गीतोपदेशं यः पार्थस्यापजहार ह ।
विषादं तं प्रसन्नास्यं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥८॥

तृणावर्तबकाघादिनैकदैत्यविमर्दनात् ।
आतङ्कनाशको यस्तं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥९॥

नवनीतरक्षणं यो गोकुलस्यैव गोकुले ।
कृतवान् स्वात्मपोषार्थं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१०॥

सुदामसख्यभावेन भुवि विख्यातिमागतम् ।
मित्रतादर्शकं शिष्टं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥११॥

Scanned with CamScanner

शरद्राकारम्यदेशे वने वृन्दावने हरिम् ।
रसनिष्ठं रसाचार्यं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१२॥

उज्जयिन्यां गुरोर्धाम्नि मुनेः सान्दीपनेः शुभे ।
विद्यामधीयानमहो कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१३॥

गार्हस्थ्यसमुदाचारशिक्षणार्थं गृहस्थितम् ।
प्रजातन्तुं सुतन्वन्तं कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१४॥

यज्ञदानतपःकर्म कृत्वा स्वेभ्यः स्वयं विभुः ।
उपादिशत् क्रियाशक्त्या कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१५॥

स्वभक्तपोषकं नित्यं दुष्टदैत्यनिबर्हकम् ।
सद्धर्मरक्षकं शश्वत् कृष्णं वन्दे जगद्गुरुम् ॥१६॥

इत्याचार्यनरेन्द्रकुमारपण्ड्यारचिता जगद्गुरुकृष्णषोडशी स्तुतिः ॥

सद्व्यवहारः

– डो. वासुदेव वि. पाठक 'वागर्थ'
अहमदाबाद

विकसति पुष्पं सविश्वासम्
यद्
धरा धारयिष्यति माम्,
जलं रसार्द्रं करिष्यति,
सूर्यश्चावकारयिष्यति,
चन्द्रो मां पोषयिष्यति,
आकाशः स्थानं दास्यति,
वायुश्चान्दोलयिष्यति ।
सर्वे मत्कृते उपकारिणः ।
अहमपि,
गन्धेन मे,
प्रत्युपकरिष्यामि सानन्दम्
ऋणादनृणं भाव्यम्,
इति सद्व्यवहारः ॥

श्याम हे

– डो. वासुदेव वि. पाठक 'वागर्थ'
अहमदाबाद

श्याम हे, श्याम हे सर्वसेव्य श्याम हे
गोपीजनवल्लभ हे, नंदकुंवर श्याम हे ।
वेदवेद्य हे वरेण्य विश्वविमोहक शरण्य,
व्रजविहारदक्ष दिव्य वंशीधर श्याम हे
श्याम हे श्याम हे ॥
राधिकया राधित हे श्रीराधासंराधक
सकलजीवजीवन हे जनमनोविश्राम हे
श्याम हे श्याम हे ॥
नित्यधर्मपालक हे धर्मकर्मकारक हे
निर्व्याजकर्मकुशल स्वयं पूर्णकाम हे
श्याम हे श्याम हे ॥

* * *

Scanned with CamScanner